

Aasta isa Kalev Helemets on hinnatud isa, vanaisa ja külaelu eestvedaja

8. novembri õhtul kuulutati Hargla Maakultuurimajas juba teist korda välja Valga valla aasta isa. Sel aastal pälvis aunimetuse kahe lapse isa ja kolme lapse vanaisa Kalev Helemets.

Töökas mees ei jäta kedagi abita

Valga vallas Sooblase külas elav 71-aastane Kalev töötas kuni viimase ajani Elektrilevis kliendipöördumiste halduse spetsialistina. Käesoleva aasta juulikuus otsustas mees aga pensionile jääda, et pühenduda rohkem perele ja tegeleda lastelastega.

Tütar Anne kirjeldab oma isa kui töökast, abivalmit ning head inimest: „Pole vist tööd, millega ta hakkama ei saaks. Kui me abikaasaga juba kasvõi jutuks võtame, et vana ahi vajaks lammutamist või maja uut värvikihti, on isa järgmisel päeval koos tööriistadega kohal ja enne, kui nooremad jõuavad värvipurgi lahti kangutada, on isa juba kõrgest redelist üles roninud ning võõpamisega alustanud. Isa on kiire, kuid sealjuures teeb oma tööd ka korralikult. Kui 2006. aastal Tõrva maja otsisime, jäi sõelale üks väga vana maja, mille suurel krundil ei leidunud ruutmeetritki tühja pinda, kõik oli võsastunud. Isa aga arvas, et sest saab asja, ning veetis kogu järgneva suve igal vabal hetkel meile abiks olles. Tagantjärele on mitmed tuttavad öelnud, et ka nemad just seda krunti piidlesid, aga töö mahtu nähes ei julgenud otsust langetada.“

Õppinud on mees elektrikuks ning elektrialaste küsimustega pöördutakse tütre sõnul tema poole igapäevaselt. „Igasuguste tehniliste küsimustega - kas on siis kõne all ülikooli ajal erakorraliselt elades ukselukku või elektripistikku vahetamine või ka küsimus, milliseid suvelilli tänava peenrasses istutada, on isa alati abiks,“ lisab Üksvärav.

Isa raamatuhuvi on nakatunud nii lapsi kui lapselapsi

Isana on Kalev Helemets õpetanud oma lastele väärtusi, mis tänapäevases kiires ühiskonnas kaduma kipuvad - hindama traditsioone, jutustama lugusid, tundma õppima loodust ja nägema seoseid.

Kalev on terve elu pidanud lugu raamatutest ja lugemisest. Laste sõnul nakatas isa lugemispisikuga neidki ja lapselõlves lausa

Valga valla aasta isa tiitli pälvis Kalev Helemets.

neelati raamatuid. Anne meenutab, kuidas algklassides õppiv vend taris raamatukogust iganädalaselt kümnekond raamatut kaasa. Ka ülikoolis keelt ja kirjandust õppides oli palju lugemisvara koduriulilt võtta. Lugemiskire on vanaisalt pärinud ka lapselapsed. „Kõige rohkem paeluvad isa ajaloolised raamatud. Sealt ka isa teine suur ja just viimaste aastate hobi - vanavara kogumine. Vanavara on ta käinud nii Tsigumäe-Sooblase külapäeva üritustel tutvustamas kui seadnud üles näituse/kodumuuseumi oma kodutalus,“ räägib tütar.

Tähtsal kohal on traditsioonid, perekond ja laste harimine

Tänavune aasta isa väärtustab traditsioone ja perekonda. Käidud on Kalevi ema sünnitalus Ingerimaal kui ka Karulas tema lapselõlve- maadega tutvumas. „Lapselõlves viis ta meid suusarekedele lähikonda ja näitas maju, mille seintesse sõjaajal kuuliaugud olid tee uuristanud. Veel on isa õpetanud meid tegema erinevaid töid - nii lillepeenraid rohima (tõele au andes tuleb tunnistada, et eks muuhulgas sai ka tema kalleid lilletaimi kogemata välja

sikutatud), heina tegema, lihtsamaid remonditöid sooritama. Olulisem veel on aga olnud õpetus ilu näha ja luua. Isaga koos kuhugi minnes peab arvestama sellega, et kõik teda tunnevad ja ta leiab alati aega, et tuttavatega juttu puhuda. Alati võtab ta ka hääletajaid peale. Ta usub inimeste headusesse,“ räägib Anne Üksvärav.

Lapselaste armastus vanaisa vastu on piiritu

Ka Kalevi kolmel lapselapsel jätkub tema kohta vaid häid sõnu. 18-aastase Meriti sõnul on ta vanaisa väga sõbralik ja tore ning armastab väga oma aeda ja lilli. Meriti sõnul tegi pere reisil ning tagasi jõudes oli vanaisa teinud neile üllatuse ning selle ajaga ära lõpetanud elutoa remondi. 14-aastane Liisi meenutab, kuidas loodusearmastajast vanaisa kord teda päikesetõusul üles äratas ja kuidas koos mindi jõe äärde linde vaatama ja kuulama. „Ta on alati tulnud mind lauluvõistlustele toetama ja ta armastab väga magusat. Vanaisa on hingatult noor, käib meiega seiklusparkides. Kui

ma olin beebi, siis meeldis mulle tema sülele magama jääda,“ kirjeldab Liisi oma vanaisa. 10-aastane Mikk sõnas, et talle meeldib käia koos vanaisaga kala püüdmast.

Kalev Helemets on aktiivne ka ühiskondlikus elus, tegutsedes külakogukonnas. Aastatuhande alguses oli ta Taheva vallavalikogu liige ning praegu lööb kaasa nii Tsigumäe-Sooblase külaseltsi kui ka Parmu Ökoküla tegevustes.

Aunimetust Valga valla aasta isa antakse välja selleks, et väärtustada isadust ning isa rolli perekonnas. Tiitliga pärjatakse kord aastas üht tublit isa, kelle peres kasvab laps või lapsed, kes saavad kodunt armastust, hoolt, eeskuju ja õpetust. Tänavu esitati aasta isa tiitlile kolm nominenti - Kalev Helemets, Vitali Mašnits ja Raido Rätsep, kes kõik said lisaks lillekimbule tänutäheks meene ja vastavasisulise tunnistuse. Valga Vallavalitsus soovib Kalev Helemetsale ja kõigile teistele tublidele isadele õnne ja edu kõigis tegemistes!

Teve Rajamets
Meediaspetsialist

VALLAVALITSUSE VEERG

Valga Vallavalitsusel toimus vahemikus 11. 10. - 05. 11. 2019 neli istungit, millel otsustati:

Eraldada:

- projekti „Valga valla korterelamute uuringu ja nende jätkusuutlikkuse analüüs Valga valla üldplaneeringu koostamine” 1. makse omaosaluseks 2796 eurot;
- vallakantseleile arhiiviruumi küttetrassi remonditöödeks 3 555 eurot;
- investeeringuteks Lüllemäe Kultuurimajale 1 200 eurot;
- Valga Avatud Noortekeskusele Kuperjanovi 9 muinsuskaitse eritingimuste koostamiseks 1 050 eurot;
- Valga Muuseumile näituseruumi LED prožektorite väljavahetamiseks, videosüsteemi paigaldamiseks ja fuajee müügileti ümberehituseks 2 482 eurot;
- Valga lasteaiale „Buratino” remonditöödeks, ohtlike puude kärpimiseks ja tuleohutusnõuetele vastava vaipkatte soetamiseks 9 400 eurot;
- Valga lasteaiale Kaseke nõudepesumasinate soetuseks ja ventilatsioonisüsteemi filtrite vahetuseks 4 959 eurot;
- Valga lasteaiale Walko mänguväljaku ehituseks ja kõnnitee renoveerimiseks 15 100 eurot;
- Valga Põhikoolile III korruse ruumide sisustamiseks 19 930 eurot ja III korruse trepi lisapiirete paigaldamiseks 2 500 eurot;
- Tsirguliina Koolile võrguprinteri soetuseks 2 934 eurot;
- Õru Lasteaed-Algkoolile tuletõrjesignalsiooni paigaldamiseks 2 790 eurot;
- Valga Muusikakoolile valveseadmetiku paigaldamiseks 6 189 eurot;
- vallahoolduse teenistusele Valga linna ettevõtlus- ja tööstuslade ühenduste rekonstrueerimise omaosaluse tasumiseks 250 000 eurot, Säde pargi renoveerimisprojekti muudatuste ja geodeetilise alusplaani koostamiseks 3 828 eurot, Valga keskvaljaku ehitusest tingitud liigse sademevee ärajuhtimiseks korterelamu Sepa 6 krundil 3 000 eurot ja Kesk 3 ääre kivide paigalduseks 1 476 eurot;
- reservfondist munitsipaalvara teenistusele vallale kuuluva korteri Kuperjanovi 3a- 26 kahjujuhtumi hüvitamiseks 1 206 eurot;
- reservfondist Valga lasteaiale Walko fonolukusüsteemi paigaldamiseks 7 210 eurot;
- reservfondist Valga Spordile Jaanikese Moto-kompleksi korra shoiu- ja remondikuludeks 12 000 eurot;
- reservfondist Valga Priimetsa Koolile 500 eurot kooli juubeliürituse läbiviimiseks;
- Lüllemäe Põhikoolile 1322 eurot SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) projektis - „Lüllemäe Põhikooli energeetika- ja jäätmeteemaliste õppeprogrammide läbiviimine” osalemiseks;
- Lüllemäe Põhikoolile 860 eurot HITSA, ProgeTiigri programmeerimiseadmete soetamiseks vajamineva sihtfinantseeringu omaosaluse katteks;
- noorte omaalgatusliku projekti „Pallimängudest koosnev spordisari” läbiviimiseks 383 eurot;
- noorte omaalgatusliku projekti „Lauamänguõhtud Valga linna noortele” läbiviimiseks 630 eurot;
- noorte omaalgatusliku projekti „Valga Muuseumi šokolaad-meene väljatöötamine” läbiviimiseks 550 eurot;
- rahalised vahendid Valga Spordile välitreeningväljaku rajamiseks;
- investeeringute realt munitsipaalvara teenistusele Valga raudteejaama ruumi remonditöödeks 490 eurot;

- investeeringuteks munitsipaalvara teenistusele Laatre I ja Laatre II kalmistute inventariseerimiseks 19 200 eurot;
- Valga keskväljaku fassaadi puhastuseks 200 eurot;
- Lüllemäe Põhikooli elektripaigaldise mittevastavuse kõrvaldamiseks 2124 eurot;
- Valga Muusikakooli aia ehituseks 1573 eurot;
- Valga Kultuuri- ja Huvialakeskusele 1 163 eurot hoone SBS katusekatte taastamiseks;
- Hargla Koolile 2 962 eurot hoone katuse taastamiseks;
- Tsirguliina Koolile 1 207 eurot evakuatsiooni- ja tuletõrjekaitse automaatika ümberseadistamise ja tuleohutuspäigaldiste täiendamiseks ehituseks;
- Valga Saalihoki klubile toetuseks 825 eurot;
- Huvihariduse ja huvitegevuse toetust 5 970 eurot vastavalt.

Moodustada:

- Valga valla aasta isa tiitli määramise komisjon.
- Kultuuri- ja haridusteenistuse sotsiaalpedagoogi konkursi läbiviimiseks konkursikomisjon.
- Valga Perekeskus Kurepesa hoolekogu.

Võtta vastu:

- eraisikult kinkena korteriomand;
- eraisikult kinkena kinnistu Valgas;
- eraisikult kinkena korteriomand;
- eraisikult kinkena kinnistu.

Määrata:

- Valga Kesk tn 20 maaüksuse ja Riia tn 4 maaüksuse vahele jääva reformimata maaüksusele aadress Kesk tn 22a sihtsotstarbega 100% ühis- kondlike ehitiste maa.
- Mikumäe maaüksuse jagamisel tekkinud reaalosade lähiaadressid ja katastriüksuse sihtots- tarbed alljärgnevalt:
- 1. Valga vald, Rebasemõisa küla, Mikumäe, 100% maatulundusmaa;
- 2. Valga vald, Rebasemõisa küla, Rehemäe, 100% maatulundusmaa.
- Männi tn 3 maaüksuse, Männi tn 3a ja Männi tn 4 liitmisel tekkinud reaalosale lähiaadress ja katastriüksuse sihtotstarve alljärgnevalt:

- 1. Valga vald, Valga linn, Männi tn 3, 100% elamumaa;
- 2. Kaagjärve külas piiriettepanek nr LY1906054536 Farmi tee teenindamiseks. Moodustatava katastriüksuse lähiaadress, teenindamiseks vajaliku maa suurus ja sihtotstarve järgmiselt:
- 1. Valga vald, Kaagjärve küla, Farmi tee, pindala 646 m², sihtotstarve 100% transpordimaa.
- 2. Kaagjärve külas piiriettepanek nr LY1906054534 Kuuri tee teenindamiseks. Moodustatava katastriüksuse lähiaadress, teenindamiseks vajaliku maa suurus ja sihtotstarve järgmiselt:
- 1. Valga vald, Kaagjärve küla, Kuuri tee, pindala 1188 m², sihtotstarve 100% transpordimaa.
- 2. Laanemetsa maaüksuse jagamisel tekkinud reaalosadele lähiaadressid ja katastriüksuse sihtotstarbed alljärgnevalt:
- 1. Valga vald, Laanemetsa küla, Laanemetsa, 100% tootmismaa;
- 2. Valga vald, Laanemetsa küla, Päikese, 100% tootmismaa;
- 3. Valga vald, Laanemetsa küla, Sära, 100% tootmismaa;
- 4. Valga vald, Laanemetsa küla, Ere, 100% tootmismaa;
- 5. Valga vald, Laanemetsa küla, Staari, 100% tootmismaa.
- Järgmiste maaüksuste aadressid alljärgnevalt Valga vallas Pugritsa külas:
- 1. katastriüksuse 28901:002:0501 lähiaadressiks määratakse Kullamäe;
- 2. katastriüksuse 28901:002:0511 lähiaadressiks

- määratakse Kullamäe;
- 3. katastriüksuse 28901:002:0512 lähiaadressiks määratakse Kullamäe.

Muuta:

- Valga linnas asuva Pikk tn 29 maaüksuse sihtotstarve 100% üldkasutatavaks maaks.
 - Karula Vallavalitsuse 20.10.2017 korralduse nr 197 punkte 1.24, 1.44, 1.65 ning 1.68 ja sõnastada need järgmiselt:
 - 1. „1.24 Tee nr 2890022, koa- aadress Valga maakond, Karula vald, Kaagjärve küla, Koopa- mäe-Londi tee L2, maaüksuse pindalaga 2917 m², maakasutuse sihtotstarve transpordimaa (007;L);”
 - 2. „1.44 Tee nr 2890037, koa- aadress Valga maakond, Karula vald, Väheru küla, Aliku- Pu- rika tee, maaüksuse pindalaga 4400 m², maaka- sutuse sihtotstarve transpordimaa (007;L);”
 - 3. „1.65 Tee nr 2890063, koa- aadress Valga maakond, Karula vald, Lüllemäe küla, Annus- saare- Kubja tee, maaüksuse pindalaga 3447 m², maakasutuse sihtotstarve transpordimaa (007;L);”
 - 4. „1.68 Tee nr 2890076, koa- aadress Valga maakond, Karula vald, Karula küla, Laane tee, maaüksuse pindalaga 4840 m², maakasutuse sihtotstarve transpordimaa (007;L);”
 - Taheva Vallavalitsuse 28.05.2014 korralduse nr 52 punkte 1, 4 ning 5 ja sõnastada need järgmiselt:
 - 1. „1. Anda nõusolek 14141 m² maa ostueesõigusega erastamiseks plaani- ja kaardimaterjali alusel ½ mõttelistes osades eraisikute nimedele kuuluvate hoonete juurde ning määrata see nende teenin- damiseks vajalikuks maaks asukohaga Valga maakond, Taheva Vald, Koikküla küla;”
 - 2. „4. Maa sihtotstarve: elamumaa;”
 - 3. „5. Määrata maa maksustamishinnaks 2001. aasta korralise hindamise järgi 390 eurot.”
 - Valga Vallavalitsuse 19.06.2019 korralduse nr 256 punkti 2 ja sõnastada see järgmiselt:
 - 1. „2. Määrata hoonestusõiguse käigus moodustatav katastriüksus teenindusmaaks aadressiga: Valga maakond, Valga vald, Lusti küla, Saaremõisa, katastriüksuse sihtsotstar- bega 100% elamumaa, ligikaudse pindalaga 3055 m².
- Anda otsustuskorras kasutusse:**
- Eraisikule eluruum aadressil Sepa tn 9-5 Valga.
 - Eraisikule eluruum aadressil J. Kuperjanovi tn 66-25, Valga.
 - MTÜ-le Lüllemäe Rahvaõpistu (äriregistrikood 80068615) tasuta Lüllemäe kõlakoda.
- Suunata Valga Vallavolikogule otsustamiseks:**
- Valga Vallavolikogu määruse eelnõu “Valga valla sotsiaalhoolekandelse abi andmise kord”;
 - Valga Vallavolikogu otsuse eelnõu “Maa munit- sipaalomandisse taotlemine”;
 - Valga Vallavolikogu otsuse eelnõu “Projekti omafinantseeringu garanteerimine”;
 - suunata Valga Vallavolikogule otsustamiseks otsuse eelnõu “Arvamuse andmine Tornimäe geoloogilise uuringu loa taotluse ja otsuse eelnõu kohta”;
 - korraldusega kehtestati iga-aastane eelarveprojekti koostamise ajakava ja tingimused, mis avalikus- tatakse seitsme tööpäeva jooksul valla kodulehel;
 - Forpus OÜ-le (14807686) loa andmine Valga vallas alljärgneva kinnistu omandamiseks eraisikult:
 - 1. Valga vald, Tõlliste küla, Kääriku kinnistu (151440);
 - 2. Valga vald, Valtina küla, Ärnu kinnistu (1676240);
 - 3. Valga vald, Väheru küla, Ärmusaare kinnistu (809840).
 - Valga valla aleviku- ja külavanema statuut.

Kinnitada:

- Valga lasteae- d Walko ja Valga lasteae- d Kasekese 2019/2020. õppeaasta hoolekogude koosseisud;
- Tsirguliina Kooli hoolekogu koosseis;
- Valga Lasteaed Buratino hoolekogu 2019/2020. õppeaasta koosseis;
- Hargla Kooli hoolekogu 2019/2020. õppeaasta koosseis
- Tsirguliina Lasteaia Õnnelind hoolekogu 2019/2020. õppeaasta koosseis;
- Valga Lasteaia Walko hoolekogu 2019/2020. õppeaasta koosseis;
- Valga Lasteaed Pääsuke hoolekogu 2019/2020. õppeaasta koosseis;
- Lüllemäe Põhikooli hoolekogu 2019/2020. õppe- aasta koosseis järgnevalt;
- Õru Lasteaed-Algkooli hoolekogu koosseis 2019/2020. õppeaastaks järgnevalt.

Tunnistada kehtetuks:

- Valga Vallavalitsuse nr 163 “Tsirguliina Keskkooli hoolekogu koosseisu kinnitamine”;
- Valga Vallavalitsuse korraldus nr 385 “Valga Laste- aed Buratino hoolekogu koosseisu kinnitamine 2018/2019. õppeaastaks”;
- Valga Vallavalitsuse korraldus nr 66 „Hargla Kooli hoolekogu koosseisu kinnitamine”;
- Valga Vallavalitsuse korraldus nr 436 „Tsirgu- liina Lasteaia Õnnelind hoolekogu koosseisu kinnitamine 2018/2019. õppeaastaks”;
- Valga Vallavalitsuse korraldus nr 442 „Valga Lasteaia Walko hoolekogu koosseisu kinnita- mine 2018/2019. õppeaastaks”;
- Valga Vallavalitsuse korraldus nr 384 „Valga Lasteaed Pääsuke hoolekogu koosseisu kinni- tamine 2018/2019. õppeaastaks”;
- Valga Vallavalitsuse korraldus nr 435 „Lüllemäe Põhikooli hoolekogu koosseisu kinnitamine”;
- Valga Vallavalitsuse korraldus nr 136 „Õru Laste- aed-Algkooli hoolekogu koosseisu kinnitamine”;
- Valga Linnavalitsuse 20.11.2013 korralduse nr 346 punkt 2.

Võõrandada avaliku suulise enampakkumise korras järgmine vallale kuuluv vara:

- Korteriomand Kesk tn 9-30, Valga, alghinnaga 2500 eurot;
- Korteriomand Sepa tn 3-29, Valga alghinnaga 2500 eurot;
- Korteriomand Sepa tn 3-75 alghinnaga 3000 eurot.

Tasuda OÜ Conspiratorile (registrikood 10947019) kahjusumma 540 eurot.

Anda nõusolek Elektrilevi OÜ-le isikliku kasu- tusõiguse seadmiseks alljärgnevale kinnistule:

- Luha tänav, kaitsevööndi ala suurus 19 m², maakaa- belliini paigaldamiseks;
- Lai tänav T1, kaitsevööndi ala suurus 46 m², maakaabelliini ja liitumiskilbile paigaldamiseks.

Anda otsustuskorras:

- MTÜ-le Stuudio Joy tasuta kasutusse Valga raekoja I korruse saal Kesk tn 11;
- OÜ-le Maderi üürile Lüllemäe teeninduskeskuse hoones ruumid üldpinnaga 19,4 m².

Algatada Valga valla arengukava ja eelarvestrateegia 2019-2023 erakorraline muutmine.

Kehtestada:

- Valga Perekeskus Kurepesa teenuste hinnakiri;
- Valga Muuseumi hinnakiri;
- Huvitegevuse toetusfondi taotlusvooru perioo- diks 05.11.2019-19.11.2019.

Vabastada Valgamaa Spordiliit spordihalli üüri eest makstavast summast 30% ulatuses seoses 9. novembril XX Alfred Neulandi mälestusvõistluse korraldamisega. **Mitte eraldada** huvihariduse ja huvitegevuse toetust kahele eraisikule.

Pimedaid õhtuid aitavad sisustada põnevad üritused

Pikad novembriõhtud ning särav jõuluootuse aeg on Valga vallas sündmusterohked. Elanikke ootavad ees kontserdid, etendused ja peod, millest igaüks leiab endale meelepärast!

20. 11 kell 16 Valga Muuseumis „Mardi-Kadri“ kontsert. Laulu- ja tantsumängud Annika Mändmaa, Juhan Suitsuga teeme kadriskaske.

20. 11 kell 19 Lüllemäe Kultuurimajas Tsooru külateatri etendus „Poolikud patud“. Pilet 5 €.

21. 11 kell 19 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Missa syllabica VOX CLAMANTIS. Kavas Arvo Pärt „Guillaume de Machaut, Gregooriuse laul“. Pilet 9/7 €.

22. 11 kell 18 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Folktrio AR-GOD kontsert (Eesti/ Udmurdi). Pilet 5 €.

22. 11 kell 18 Tsirguliina Rahvamajas diskoõhtu noortele.

23. 11 kell 17 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Eesti parimad selgetnägijad. Pilet 10 €.

24. 11 kell 13 Ala Rahvamajas Valgamaa Pensionäride Ühenduse aastakoosolek ja sügispidu kolme ansambli ja üllatusesinejaga. Pääse 7 €.

26. 11 kell 16 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Valga valla eakate juubilaride austamisõhtu.

27. 11 kell 19 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Rakvere teatri etendus "Lendas üle käopesa".

30. 11 kell 13 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Valga valla väikelaste lusikaüritus.

01. 12 kell 10 Valga Jaani kirikus I adventiaja jumalateenistus.

01. 12 kell 11 Karula Maarja kirikus I adventiaja jumalateenistus.

01. 12 kell 13 Lüllemäe Kultuurimajas Peterburi a capella meeskvartett Konevets Quartet. Pilet 5 €.

01. 12 kell 14 Öru Kultuurikeskuse esisel platsil kuusetulede süütamine.

01. 12 kell 14.30 Hargla kirikus I adventiaja armulauaga jumalateenistus. Kaasa teenib Indrek Salumets.

01. 12 kell 16 Valga keskväljakul jõulukuuse tulede süütamine.

02. 12 kell 9.25 Karula Maarja kirikus adventihommiku palvus.

02. 12 kell 18 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Valga valla 5- ja enamlapseliste suupere jõulupidu(kutsetega).

02. 12 kell 18 Valga Muusikakoolis Peterburi a cappella meeskvarteti Konevets Quartet kontsert. Pilet 6/4 €.

02. 12 kell 19 Tsirguliinas jõulukuuse tulede süütamine.

06. 12 kell 11 Valga Priimetsa koolis jõululaat.

06. 12 kell 16-20 Valga Põhikoolis kingilaat. Kauplejatel ühendust võtta telefonil 5883 7042.

07. 12 kell 12-15 Lüllemäe Kultuurimajas jõululaat. Lisainfo tel 5330 1511.

07. 12 kell 18 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses etendus „Keskealiste meeste saladused“.

08. 12 kell 10 Valga Jaani kirikus II adventiaja jumalateenistus.

08. 12 kell 14 Laatre kirikus II adventiaja jumalateenistus.

08. 12 kell 11 Karula Maarja kirikus II adventiaja jumalateenistus.

08. 12 kell 12 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses II adventi kontsert. Esinevad Valga Muusikakooli õpilased ja õpetajad.

08. 12 kell 14.30 Hargla kirikus II adventiaja armulauaga jumalateenistus.

09. 12 kell 19 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses etendus „Pimekohting“.

10. 12 kell 19 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses ansambli JÄÄÄÄR kontsert. Pilet 13/10 €.

11. 12 kell 19 Valga Muuseumis kontsert Urmas Sisask „Nüüdisaegne sodiaak“. Esitavad Neeme Punder flööt, Tiit Peterson kitarr. Pilet 6 €, sooduspilet 3 €.

12. 12 kell 16 Hargla Maakultuurimajas eakate jõulupidu.

12. 12 kell 18 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses huvialaringide talvekontsert "Üle laia lageda ...".

14. 12 kell 17 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Piirilinna Bigbändi kontsert „Jõuluootus“.

15. 12 kell 10 Valga Jaani kirikus III adventiaja jumalateenistus armulauaga.

15. 12 kell 11 Karula Maarja kirikus III adventiaja jumalateenistus armulauaga.

15. 12 kell 14 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses III adventi kontsert. Esineb alati särav ja armastatud laulja Heidy Tamme.

15. 12 kell 14.30 Hargla kirikus III adventiaja jumalateenistus. Kaasa teenib Indrek Salumets.

15. 12 kell 16 Tsirguliina Rahvamajas jõulupidu ansambliga Qvalda. Külla tulevad jõuluvana ja näitleja Argo Aadli. Pilet 6 ja 10 €.

20.-21. detsembril Valga keskväljakul „Talvema“.

20. 12 kell 19 Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses JõuluDuur. Esinevad Evelin Samuel-Randvere, Johan Randvere (klaver) ja Marten Altrov (klarnet). Piletid müügil Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses, hind eelmüügist 18 €; pensionär, 7-12 a õpilane 15 €, uksel pilet 20 €.

21. 12 kell 16 Laatre kirikus jõulukontsert. Tõliste-Puka-Sangaste segakoor, Tarvastu-Öru laulukoor ja Tsirguliina kooli õpilaskoorid.

21. 12 kell 20 Lüllemäe Kultuurimajas jõulupidu. Pilet eelmüügist 7 € samal õhtul 10 €.

21. 12 kell 20 Hargla Maakultuurimajas jõulupidu ansambliga Kruiis. Pilet 5 €.

21. 12 kell 20 Öru Kultuurikeskuses jõulupidu. Muusikaline meelelahutus Toomas Anni poolt ning tantsulist silmailu Sansaara Stuudio ja Murueide Tütred tantsijatel, lisaks ka Öru -Tarvastu laulukoori tervitus. Pilet 5 €.

Sündmuste kava täieneb, vaata infot www.valga.ee, www.valgakultuurikeskus.ee ja teistelt kultuuri- ja haridusasutuste kodulehtedelt.

VOLIKOGU VEERG

Valga Vallavolikogu I koosseisu 23. istung toimus 25. oktoobril 2019 algusega kell 13.00 Valga raudteejaamas. Kohal viibis 24 saadikut 27st.

Vallavolikogu istungil otsustati:

Lubada Valga Vallavalitsusel taotleda riigilt Kallikülas asuva Karula metskond 28 katastriüksuse (77901:005:0045) jagamise teel moodustatava Kalliküla biotiigi katastriüksuse tasuta üleandmist Valga vallale ühiskondlike ehitiste maana.

Tunnistada kehtetuks Taheva Vallavolikogu 13.10.2017 otsus nr 23 „Maa munitsipaal-omandisse taotlemine“.

Garanteerida omafinantseering kuni 9 320 eurot projekti „Valga valla korterelamute uuringu ja nende jätkusuutlikkuse analüüs

Valga valla üldplaneeringu koostamiseks» elluviimiseks eelarveaastatel 2019-2020.

Võtta vastu Valga Vallavaolikogu määrus «Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord».

Arvata välja Valga Vallavolikogu sotsiaalkomisjoni koosseisust Hille Volberg ja kinnitada sotsiaalkomisjoni liikmeks Aasa Pöder.

- Hääletusele ei pandud eelnõud "Valga valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2019 – 2023".
- Vallavalitsuse tööd puudutava avaldusega esines Kaupo Kutsar.
- Eelarve omalaekumiste kasutamisest III kvartalis 2019 ja reservfondi kasutamisest III kvartalis 2019 tegi ülevaate finantsjuht Kaie Karist.
- Valga vallavanem Margus Lepik andis ülevaate vallavalitsuse teenistuste tegemistest oktoobrikuus.

Õnnitleme novembrikuu eakaid sünnipäevalapsi!

80. sünnipäev Arapella Nielson Kalju Puusepp Alli Kruus Galina Kabaruhhina Viia Škreba Larisa Babets	85. sünnipäev Aino Vare Vladimir Tent Nina Illarionova Merilde Nõu Heili-Reet Kolk Helle-Mall Jürison Silvia Reinhold	90. sünnipäev Maria Pahhomova Pauline Nikolajevskaja Õie Roop Mikhail Ivanov	95. sünnipäev Leida Vari 96. sünnipäev Alexandra Churkina 98. sünnipäev Aino Jänes
--	---	--	--

31. detsembril 2019 kell 21
Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses

aastavahetuse pidu

ansambel LAINE
CIARA SHOWTRUPP

ansambel BLACK VELVET
DJ AAVO SOE

õhtujuht:
Suur Üllatus

Haara sõbrad kaasa, tule peole ja tervitame aastat 2020 kõik koos!

Ilutulestik!

Pilet 45 € müügil kultuurikeskuses kuni kohti jätkub!
Sisaldab maitstavaid suupisteid, maiust ja vahuveini

Valga Kultuuri- ja Huvialakeskus

Valga valla

Valla sotsiaalhoolekandes on järgmisel aastal muutusi

Valga Vallavolikogu 25. oktoobri istungil arutati ühe vallale olulise teemana sotsiaalhoolekandelise abi andmise korra muutmist. Etteruttavalt tuleb öelda, et põhijoontes jääb selle korraldus tuleval aastal samasuguseks nagu täna. Muudatused puudutavad vaid osa teenuseid ja neid ka järgnevalt tutvustame.

Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord paneb paika sotsiaaltoetuste suurused ja nende maksmise tingimused, samuti sotsiaalteenuste osutamise korra. Kõige rohkem makstakse välja toimetulekutoetusi. 2019. aastal oli toetuse saajaid keskmiselt 240 peret kuus. Tegu on riikliku toetusega, omavalitsus on siinjuures ainult vahendaja riigi ja kodaniku vahel. Info 2020. aasta toetuse suuruse kohta saame teada siis, kui Riigikogu eelarve vastu võtab. Täna on toetus 150 eurot kuus pere esimese liikme ja 120 eurot teise täiskasvanu (või 180 eurot lapse või nooruki) kohta.

Muutub ühekordsete toetuste maksmine

Kuid riiklike toetuste kõrval on vallal ka kohalikud toetused. Lapse sünni-, kooli-, ranitsa-, matuse- jms toetuste maksmises pole muutusi kavas. Küll aga tõuseb sissetuleku piir, mis annab väikese sissetulekuga isikutele õiguse taotleda ühekordset toetust. Ühekordse toetuse saajaid on keskmiselt 70 isikut kuus. 2019. aastal on sissetulekute ülempiir 300 eurot esimese ja 150 eurot teise ja järgmiste pereliikmete kohta. Järgmisel aastal tõuseb esimese pereliikme sissetulekupiir 350 eurole (2-liikmelise pere jaoks siis 500 eurot, 3-liikmelisele 650 eurot jne). Suurenevad ka summad, mida

hüvitatakse. Küttepuude toetust saab senise 65 euro asemel taotleda kuni 100 euro ulatuses aasta kohta, ravi ja hooldusega seotud kulude hüvitamist 30 euro asemel kuni 50 euro ulatuses kvartalis, lasteaiakoha toetus tõuseb 50 eurole kuus. Laste huvi- ja vaba aja tegevusi toetatakse uue toetuse liigi - koolivälise huvitegevuse toetusega (kuni 25 eurot kuus). Suurte ühekordsete kulutuste korral (näiteks sadadesse eurodesse küündivate ravi-, ravimi vms arvete maksmiseks) on mõeldav taotleda toetust ka siis, kui ühe inimese sissetulek ületab 350 ja paaril 500 euro piiri.

Hooldajate toetamisel hinnatakse abivajadust

Teine suurem ümberkorraldus puudutab perekonnaliikme hooldamist. Täpsemalt suure hooldusvajadusega isikule kas hooldaja määramist ja hooldajatoetuse, aga mõnel juhul ka hoolduskulude toetuse maksmist. Hooldajatoetuse saajaid on meil keskmiselt 230 inimest kuus. Toetuse määramisel oli varasemalt oluline argument raske või sügava puude olemasolu. Uue korra kohaselt on hoolduse vormistamise eelduseks abivajaduse hindamine. Hindamise tulemusena teeb sotsiaaltöötaja otsuse: kas parim moodus eaka või puudega inimese elu korraldamiseks on

perekonnaliikme määramine hooldajaks või saab abi anda ka teistsugusel moel. Mõne teenuse pakkumisega, tehniliste abivahendite kasutamisega, eluruumi kohandamisega vms. Hooldajatoetuse määr tõuseb (täiskasvanu hooldamisel 50 ja alaealise hooldamisel 75 eurole), kuid seda mitte tagasiulatuvalt. Uued määrad hakkavad kehtima uuel aastal uute hooldusjuhtumite jaoks ja varem vormistatud korralduste kehtivuse lõppemisel. Senine puudega lapse hooldajale kehtinud töötamise piirang on kadunud. Puudega lapse hooldaja töölemineku järel jätkab vald erinevalt varasemast toetuse maksmist.

Sotsiaaltranspordi kasutajatele võrdsed võimalused

Muutub ka sotsiaaltranspordi eest tasumine. Selle transpordiliigi kasutamise õigus on inimesel, kelle puue või tervises seisund takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist. Praegu on Valga linna piires tehtavatel sõitudel kindel „piletihind“ - 5 eurot ühe sõidu eest. Väljaspool linna kehtib kilomeetri arvestus (tasu 15 senti kilomeetrilt). Ilmselgelt olid maapiirkondade elanikud teenuse saamisel linlastega võrreldes halvemas olukorras. Uue korra kohaselt on kõigil Valga valla piirides tehtud sõitudel ühesugune 5-eurone tariif. Tartu, Viljandi,

Võru (tinglikult 100 km raadiuses) on kliendi kanda jääv sõidukulu 25 ja Haapsallu, Tallinna (250 km raadiuses) toimuvatel reisidel 50 eurot. Osav peastarvutaja järeldab nüüd, et Tartusse sõit on kliendi jaoks varasemast pisut ning Tallinnasse sõit märksa soodsam.

Vana ja uut määrust kõrvutades hakkab suuremaid või väiksemaid muudatusi silma ka eluruumi tagamist käsitlevas paragrahvis, raske või sügava puudega lapsehoiuteenuse korraldamist kirjeldavas osas jm. Viimasena nimetatud teenuse sisu on märksa laiem, kui kirjapandust võib järeldada. Riigi rahastava teenuse eelarvest võib omavalitsus perede konkreetseid vajadusi silmas pidades tasuda lisaks hoiule ka tugiisiku-, nõustamis-, rehabilitatsiooniplaani teenuste, abivahendite, transpordi, kodukohanduse, erinevate teraapiate jm vajaliku eest.

Olemasolev abi osutamise kord polnud sugugi paha. Ta teenis valda ja selle elanikke omavalitsuste ühinemise järgsel üsna keerukal aastal. Aeg muutub, inimesed ja nende vajadused muutuvad, elukorraldus muutub. Muutustega on lihtsam kaasas käia, kui lugeda Valga Teatajat!

Jüri Kõre
Sotsiaaltööteenistuse juhataja

Appi, nohu! Nipid tatitõvega võitlemiseks

Enamus külmetushaigustega käib kaasas nohu ning olgugi see kerge tõbi, siis enesetunde teeb üpris sandiks. Pea on paks ja eluisu otsas. Mida siis teha?

Vähene uni ja liikumine, ka tubased tingimused, sest liigume sügisese külma ja niiskega vähe värskes õhus, lisaks stress, ületöötamine, ebatervislik toit ja suitsetamine muudavad immuunsuse nõrgaks. Nii pääsevad meile ligi igasugused bakterid koos tüütute haigustega, sealhulgas nohu.

Nohu on “limane haigus”. See tähendab, et kui nina limaskestast satuvad viirused või bakterid, eritab nina sissetungijatest vabanemiseks ohtralt lima. Nina vajaliku vedelikuga varustamiseks laienevad väikesed veresooned ja nina läheb turse, teisisõnu kinni.

Ettevaatust, nohu nakkab!

Valga Südameapteegi proviisor Kaie Tammik räägib, et nina peab olema külmetushaiguse vältimiseks piisavalt niiske. Ta selgitab, et kui inimene ei joo küllaldaselt vett ja viibib palju kuivas õhus ehk kui kehas on vedelikupuudus, muutub kuivaks ja õhukeseks ning seega haigustele vastuvõtlikumaks ka nina limaskest.

Tavaliselt on nohu viiruslik ja kestab 7-10 päeva. Viiruslikku nohu iseloomustab

proviisori sõnul aegamisi järjest paksenev ja kollakaks muutuv tatt. “Selline eritis on segu limast, surnud bakteritest ja viirustest ning neid hävitama tõtanud leukotsüüdidest,” räägib Tammik. Nii võiks ju paksu kollase tati üle rõõmu tunda, et keha meid tõhusalt kaitses ja haigused välja tõrjub? Päris ikka ei saa, sest turses nina tõttu on esiteks iseenda enesetunne täbar ja teiseks võivad nakatuda ka teised. “Nohu on nakkusohtlik eelkõige esimesed 3-4 päeva, kui sümptomid on ägedad ning nohu saamiseks piisab vaid nakatunud inimeste või kohtade puudutamisest.”

Nohuabi

Mida kiiremini nohu leevendamiseks alustada, seda kiiremini see taandub. Aevastamine ja kinnine nina on esimesed hoiatavad märgid algavast nohust.

Esmalt tuleks nina loputada. Selleks sobib kõige paremini naatriumkloriidi- ehk meresoolalahus. Meresoolalahus aitab taastada nohust ärritatud nina normaalset talitlust ja ka

nina kaudu kergemini hingata. Proviisor soovib tab pihustada lahust mitu korda päevas, umbes 2-3 korda 1-3 annust mõlemasse sõõrmesse. “Meresoolalahust võib kasutada iga päev, sest see on täiesti looduslik ega tekita sõltuvust,” räägib Tammik ja lisab, et olemas on ka spetsiaalsed ninaloputusseadmed.

Kui ninaloputamine ei aita ning nina on ikka kinni ja tatine, võib abi saada tugevamat-est nohuravimistest nagu **ninaspreid**, **-tabletid** ja **-tilgad**. Keemilisi ninaspreiseid kasutades tuleb aga kinni pidada seitsme päeva piirangust. “Kui spreid kauem kasutada, harjub nina sellega ära ja tekib sõltuvus,” hoiatab Tammik.

Eriti mõnus on Kaie Tammiku sõnul **eeterlike õlide segu**, mida sobib lisada organismi turgutamiseks ja sooja saamiseks teele. Proviisor soovib kinnise nina leevendamiseks tilku kuuma veega segada ja ravimit kuuma auruna sisse hingata. Apteekides on saadaval ka riie-tele kinnitamiseks mõeldud eeterlikke õlised sisaldavad aroomiplaastrid. “Plaaster parandab nina kaudu hingamist ja leevendab ninaeritistega kaasnevat ebamugavustunnet.”

Magamise ajal kergendab hingamist teepuuõli, eukalüptiõli, männiõli, nuluõli või muu eeterlik õli, mida võiks tilgutada padjale või salvrätile 3-5 tilka korraga. Inhaleerimiseks võib kasutada ka nohupulka.

Vahel väldib inimene nuuskamist, sest nina

ümber on nahk valus ja punetav. Selle vastu aitavad **salvid** ja **kreemid**. “Nohu tuleb kindlasti ravida, sest muul juhul võib ninna kinni jäänud tatt põhjustada põskkoop- või kesk-kõrvapõletikku,” hoiatab Tammik, “See aga on palju raskem haigus kui nohu ja selle ravimine vajab juba nädalaid koduravi”.

Apteekri nõuanded, mida peaks nohu puhul alati meele pidama:

- **Joo palju vedelikke!** Nii hoiab nina limaskestast niiske ja haigustekitajatel on raskem rännata.
- **Loputa nina meresoolalahusega!** See taastab nina normaalse talitluse. Nina puhastamiseks ja bakterite hävitamiseks sobivad ka desinfitseerivad salvrätikud ja geelid.
- **Hinga kuuma aur!** See teeb nina lõõrid lahti.
- **Loobu piimatoodetest!** Need suurendavad limaeritust.
- **Pese käsi!** Nii väldid pisikute levimist.
- **Tuuluta mitu korda päevas tuba!** Õue niiske värske õhk asendab kuiva viiruselise ja bakterilise õhu.
- **Söö küüslauku, ingverit ja punast päevakübarat!** Kui küüslauk hävitab kehas viirused ja bakterid, siis ingver ja punane päevakübar tugevdavad immuunsust.

Kaidi Reinart

Vallas uuendatakse kanalisatsioonitorustikke ning tänavavalgusteid

Tsirguliina elanikud saavad peagi liituda kanalisatsioonivõrguga, mille rajamiseks alustatakse suuremahulisi töid. Ehitusprojekti eesmärgiks on tõsta joogivee kvaliteeti, kontrollides veevõttu ning vähendades reoveest tulenevat koormust pinna- ja põhjaveele. Lisaks paigaldatakse veel Valga valla erinevate piirkondade küladesse Kaagjärve, Lüllemäe, Riisali, Koikküla, Laatre, Tsirguliina, Tagula, Priipalu, Öru ja Öruste küladesse kaasaegsed LED-tehnoloogiaga ja säästlikud tänavavalgustused.

Tsirguliina saab kaasaegse ühisveevärgi

Aastaid on Tsirguliina rahva unistuseks olnud kaasaegne ühisveevärk. Hetkel ei ole ligemale 63 protsendil Tsirguliina aleviku elanikest võimalik liituda ühisveevärgiga ja 66 protsendil kanalisatsiooniteenusega, kuna torustikud on välja ehitamata. Tsirguliina on suurim asula Valga vallas, kus torustikud kaasajastamata ja märkimisväärne hulk inimesi tarbib joogivett oma salvkaevudest ning juhib reovee samas kõrval kogumismahutitesse, mille seisund ja lekkekindlus on teadmata.

Probleemi lahendamiseks on Valga Veel ja vallal käsil suur projekt Tsirguliina aleviku uue torustiku rajamiseks, millega loodetakse valmis saada tuleva aasta detsembriks.

Praegune torustik on kulunud ja umbes pool kanalisatsioonitorudest ei ole heas korras, samuti puudub Tsirguliinas kaasaegne reoveepuhasti. Paljudel aleviku elanikel pole seni olnud võimalust ühise veevärgi ja kanalisatsiooniga liituda, kuna torud on olnud välja ehitamata.

Liitumispunktist majani tuleb ühendus viia elanikul

Projekti käigus rekonstrueeritakse kilomeetri jagu veetorustikku ja 17 liitumispunkti. Rajatakse üle 4700 meetri veetorustikku ja ehitatakse 152 uut liitumispunkti. Poolteist kilomeetrit kanalisatsioonitorustikku ning seitse liitumispunkti rekonstrueeritakse. 5400 meetri ulatuses rajatakse uut kanalisatsioonitorustikku, survekanalisatsioonitorustikku tuleb juurde 740 meetrit. Lisandub 165 liitumispunkti. Torustikud viiakse kinnistute piirideni, sealt edasi peab inimene nende majaga ühendamise eest ise hoolitsema.

Projekti raames lisandub ka kaks pumplat. Alla kindla reostuskoormuse jäävates asulates on võimalik vaid renoveerimine ning Tsirguliina on Valga vallas veel ainus erand, kus saab teha torustikule juurdeehitusi. Reoveepuhasti betoonitööd algavad juba sel aastal. Puhasti tuleb senise reoveepuhastustiigi asukohta.

AS Valga Vesi juhataja Jüri Tedre sõnul on

tegemist elanike poolt väga oodatud projektiga. “Hea meel on tõdeda, et asjaga on algust tehtud. Praegu veel otseselt midagi tähistada on vara, kuid usun, et nii Tsirguliina elanikud kui ka teised on asjade käigu üle vaid rõõmsad. Tsirguliina puhul on tegu küll veidi planeerigu mõttes omapärase kandiga, kuid see ei tohiks projekti kulgu takistada,” räägib Teder.

Projekti kogumaksumus on 1 784 991,14 eurot ning seda rahastatakse siseriikliku Keskonnaprogrammi vahenditest. AS Valga Vee poolne omaosalus on summast umbes 21%. Tööde lõpptähtaeg on 2020. aasta detsember.

Mitmed asulad saavad uued tänavalgustid

Teise suure AS Valga Vee poolt eestveetava projekti käigus uuendatakse Kaagjärve, Lüllemäe, Riisali, Koikküla, Laatre, Tsirguliina, Tagula, Priipalu, Öru ja Öruste külades tänavavalgusteid. Antud projekti käigus on ette nähtud just olemasolevate valgustite uuendamine, mitte uute lisamine.

Selleks eemaldatakse olemasolevad tänavavalgustid, võimalusel paigaldatakse valgustus metallmastidele ja õhuliinid asendatakse maakaablitega. Kohati rekonstrueeritakse valgustus siiski ka olemasolevatel Elektrilevi mastidel. Uuendatakse valgustite juhtimis- ja

automaatikasüsteemid. Kokku renoveeritakse 512 valgustuspunkti. Praeguste valgustite keskmine võimsus on 169 vatti, uute LED-idega vaid 48.

“Lisaks sellele, et on ilmselt oodata kokkuvõtet, mis peaks olema igal aastal ligi 30 000 eurot, on elanikel edaspidi ka turvalisem pime-das liigelda. Vald tegutseb selle nimel pidevalt, et pakkuda nii maa- kui ka linnapiirkonna inimestele ohutumat ja paremat elukeskkonda. Leian, et ka uued tänavavalgustid on taas suur samm selle eesmärgile lähemale,” räägib asevallavanem munitsipaalvara ja vallahoolduse alal Enno Kase.

Projekti üks esimesi ettevõtmisi toimus koostöös Maanteeametiga Lüllemäel. Nimelt oli nii vallal kui ka Maanteeametil plaanis seal-sele kergliiklusteele ehitada juurde ka valgustus. Käimas on veel viimased tööd, kuid varsti on Lüllemäe kergliiklustee kaasaegse valgustusega. Ülejäänud valgustite paigalduse algus on planeeritud tuleva aasta kevadesse ja saab valmis 2020. aasta detsembris.

Projekti kogumaksumus on 965 716,00 eurot ning seda rahastatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi ja Valga valla vahenditest. Valla osalus projektis on summast 41%.

Teve Rajamets
Meediaspetsialist

Valga valla vanad kalmistud on saanud uue näo

Viimastel aastatel on märgatavalt paranenud Valga valla kalmistute kord. Selle on südameasjaks võtnud vallavalitsuse munitsipaalvara teenistuse juhtivspetsialist Pille Meriroos, kelle sõnul on tööd ees veel palju, kuid palju on ka juba tehtud.

Valdade ühinedes oli kalmistutest kõige raskemas olukorras Lüllemäel asuv Vana-Kalmistu, mis oli veel kaks aastat tagasi võsasse kasvanud ja juhuslikul möödumisel ei olnud aimugi, et seal asub kalmistu. “Kalmistut asuti korrastama eelmisel aastal. Tänavu suvel lõpetati võsa lõikamine, langetati kuivanud puud, külvati osaliselt muru. Välja on tulnud kalmistu piirdeaed. Kalmistuvaht Kaido Meresaar otsis metalliotsijaga omal initsiatiivil üles mulla alla mattunud vanad mälestussambad, raudristid ja nüüd on need ilusti nähtavad kõigile kalmistu külastajatele,” räägib Meriroos. Endisest kalmistust on tänaseks saanud ilus pargialune. Palju tööd on veel küll teha, kuna aastatega on ladestunud kalmistu pinnale oksid ja leheprahsti, mida on väga raske riisuda. Sellega loodab Meriroos aga järgmisel aastal ühele poole saada, et tulevikus tuleks läbi viia vaid igasuviseid hooldustöid.

Vanad kalmistud on väärtus

Käimas on Laatre II kalmistu korrastustööd. Antud kalmistu korrastamise teevad keeruliseks mitmed prügihunnikud, mis on sinna ajaga

Laatre II kalmistu korrastamine.

tekkinud. Pille Meriroosi sõnul on asutud neid likvideerima ning välja on pandud prügi mahapanekut keelavad sildid selleks mitte ette nähtud kohtades. Tähistatud on ka korrektsed prügi mahapaneku kohad. “Lattikute pere hauaplatsi korrastamiseks lootsime abi saada Muinsuskaitseametilt, kuid kahjuks jäi see tulemata. Kevadel korrastab vald selle kalmu ise, tegemist on väga omapärase ja ilusa hauakujundusega Laatre II kalmistul,” räägib Meriroos.

Alustatud on ka kalmistute inventariseerimisega. Juba käimas on töö Laatre I ja Laatre II kalmistul. Inventariseerimine loodetakse lõpule viia järgmise aasta kevadeks. Edasi ootavad inventariseerimist ka Lüllemäe kalmistud. Meriroosi sõnul on veel korrastatud Toogipalu

uus kvartal, mis kujundatakse vastavalt Toogipalu kalmistu detailplaneeringule ja Toogipalu laiendamise põhiprojektile metsakalmistu stiilis, jälgides olemasolevat reljeefi. Platsi kujundamisel selles kalmistu osas tuleb järgida metsakalmistu kujunduspõhimõtteid - kasutada hauaplatsi kujundamisel madalhaljastust. Kahjuks on osade plat-side kujundamisel kasutatud plastikaedu ja betoonist äärekive, mis tuleks eemaldada.

“Kalmistutel on suur töö veel teha. Loodame, et uuest aastast

saab linna kalmistutele juurde ka paar kalmistuvahti, sest praegu on kõik töö ära tehtud kolmel kalmistul ühe kalmistuvahi ja töötutega. Kuna aga viimaseid enam appi pole võimalik saada, vajavad need kolm kalmistut kindlasti tööalaseid ümberkorraldusi,” nendib Meriroos, kelle arvates vajab kindlasti üle vaatamist kogu kalmistute prügimajandus, milles on siiani palju puudujääke. Sellealane töö ka tema sõnul käib - kaalutakse kalmistutele prügimajakeste paigaldamist ja ka teisi variante.

Tehtud tööd tunnustab ka muinsuskaitse

Muinsuskaitseamet märgib, et Valga valla muinsuskaitsealused kalmistud on heas seisus-

korras. Need on hooldatud, tähistatud juhiste ja eeskirjadega. “Ka minu Tallinna kolleegid tõdesid suvel, et siinsed kalmistud teevad oma korrastatusega silmad ette nii mõnelegi Tallinna kalmistule. Nende kalmistute seast, mis Valga valla haldusesse seoses haldusreformiga on tulnud, väärib erilist esiletõstmist Lüllemäe vana kalmistu. See on kalmistu, mis enne oli võsas ja täielikku unustusehõlma vajunud, kuid tänaseks täiesti uue näo saanud – võsa on eemaldatud ja hauatähised kõdu seest välja tõstetud,” räägib Muinsuskaitseameti Valgamaa nõunik Margis Sein. “Muinsuskaitseamet tänab ja tunnustab Valga valda ja isiklikult Pille Meriroosi, kes oskusliku ja sihikindla asjaajajana on leidnud hooldustöödeks vajalikud ressursid ja tõestanud teema aktuaalsust.”

Seoses valdade ühinemisega on Valga vallal hooldada 12 kalmistut - Toogipalu, Priimetsa, Tartu tänav, Tartu maantee, Laatre I, Laatre II, Priipalu, Vissi, Vana-Kalmistu, Lüllemäe kalmistu, Laanemetsa kalmistu ja Hargla kalmistu. Nendest kalmistutest ei kuulu vallale Hargla kalmistu. Siiski kannab vald hoolt selle eest, et kalmistul oleks kalmistuvaht ja vajalikud tööriistad kalmistu hooldamiseks. Kõik Valga valla kalmistud on muinsuskaitse objektid.

Teve Rajamets
meediaspetsialist

Jaanikese motokompleksi ootab rahasüst

Valga vald sai Jaanikese motokompleksi arendamiseks MATA ehk maakondliku arenguvõrgustiku nõusoleku toetusele suurusjärgus 125 000 eurot, millele lisandub 53 000 eurot omafinantseeringut. Kavandatava projektiga parandatakse kompleksi tehnilisi võimalusi.

Valga Vallavolikogu otsustas pikalt kasutusega seisnud legendaarse motokompleksi vallale omandada möödunud kevadel ning 240 000 euro eest vahetaski keskus omanikku. Juba suveperioodil toimus Jaanikeses mitmeid üritusi, muuhulgas Euroopa karikavõistlused. Esi-algu võttis kompleksi enda hoolde Valga Sport, kes panustas palju ürituste ettevalmistustöödesse ning ala koristamisse. „Korrastasime Jaanikese kodulehe ja Facebooki konto ning võtsime haldamise üle. Samuti paigaldasime kompleksi turvakaamera ja tõkkepuu. Keh- testasime ka Jaanikese kasutamise hinnakirja.

Lisandusid hooldustööd ja niitmised ning häirete reageerimine,“ rääkis Jaanikese koostöökogu kohtumisel Meelis Kattai, kes olukorrast ülevaate andis.

Suve jooksul viis Valga Vallavalitsus läbi avaliku ideekorje, et koguda vallaelanike mõtteid ja ootusi seoses motokompleksi tulevikuga. Valdavalt nägid küsitlusele vastanud Jaanikese tulevikku moto- ja autospordikeskusena, kuid sooviti ka discgolfi rada ning seiklus- ja vaba aja veetmise parki. Nii ideekorje kui kokku kutsutud koostöökogu eesmärgiks on kaasata erinevaid eksperte ja motohuvilisi, et ühiselt parimad lahendused välja töötada. Sel sügisel toimus Jaanikese motokompleksi koostöökogul mitu kohtumist, kus arutleti keskuse arendamise võimaluste üle ning kas ja kuidas liita tehnikaspordile ka perepuhkuse võimalusi. Muuhulgas mõeldi seikluspargi ja discgolfi

raja ehitamise peale, kuid motosportideksperdid tõid idee juures miinusena välja külastajate ohutuse tagamise. „Oluline on kaasata erinevad võistlusformaadid ja tehnikaspordialad, et keskusele piisavalt kasutust anda,“ arvas väliseksperdina kohtumisele kaasatud Urmas Peegel, kes tegeleb tehnikaspordi võimaluste arendamisega Võrumaal.

Esimesteks suuremateks investeeringuteks täpsustab Valga Vallavalitsus keskuses kavandavaid tegevusi ning jätkab projekti täpsema väljatöötamisega. Vaja on koostada ka ala detailplaneering, mis võtab omajagu aega. Arendusvaldkonna asevallavanem Viktor Mägi sõnul on kõigepealt tähtis välja töötada Jaanikese kompleksi kui terviku vaade, et sinna mahuksid ära erinevate huvigruppide tegevused. „MATA toetuse saamiseks on vaja täpsustada projekt ja esitada see märtsiks 2019 Riigi Tugiteenuste

Keskusele. Selle projekti raames me oleme plaaninud välja ehitada rajale niisutuse, valgustuse, tehnika pesemisvõimalused ja hooldemasinate parkimisvõimalused. Valgustus on plaanis rajada selliselt, et see valgustaks vajadusel võimalikult suure ala, et saaks ka pimedal ajal ter- visespordiga tegeleda,“ rääkis Mägi.

Valga Jaanikese motokompleks rajati 1960. aastal ning oli sealt alates populaarne motospordi keskus. Viimased ligi viis aastat on kompleks suuresti kasutusest väljas seisnud, oodates uusi ideid, milline võiks olla Eesti-Läti piiri läheduses asuva looduslikult kauni kes- kuse parim rakendus.

Põim Kama
Kommunikatsioonijuht

Vabaduse 13 tänavavaade.

Algasid Vabaduse 13 koolihoone renoveerimistööd

Oktoobri lõpus said alguse Valgas Vabaduse 13 asuva koolihoone põhjalikud uuendustööd, mille tulemusena valmib õppetöök sobiv hoone Valga Priimetsa Kooli kooliperele.

Ehitustööde käigus renoveeritakse Vabaduse 13 asuv hoone ning see ehitatakse kokku naabruses asuva majaga, kuhu tulevad klassiruumid ning toad kooli juhtkonnale ja õpetajatele. Lisaks rajatakse algklasside tarbeks uus hooneosa praegu tühjal seisvale platsile Vabaduse 15 maja kõrval. Tegemist on väga keerulise projektiga, kuna see hõlmab palju erinevaid töid - nii arhitektuurimälestiste restaureerimist, hoone rekonstrueerimist, uue hooneosa püstitamist kui ka erinevaid välitöid.

“Ehituse algus möödus kenasti. Avakoosolekul tutvusime juba alustatud töödega siseruumides ning vaatasime plaanid üle. Kõik osapooled olid kohal ja seega said tekkinud küsimused samuti vastatud. Hea meel, et algus on tehtud, ja usun, et kõik ootavad juba piki-silmi, et saaks tulemust näha,“ rääkis Valga Vallavalitsuse ehitus- ja planeerimisteenistuse juhataja Urmas Möldre.

Tööde maksumus on ligikaudu 3,7 miljonit eurot ning valdav osa sellest on Innove rahastus. Restaureerimistööde eest vastutab ehitusfirma Rennes OÜ ning koolihoone plaanitav valmimisaeg on järgmise aasta juulikuu. Sama aasta sügisel alustatakse majas ka õppetöid.

Valga
Kultuurikeskus
Kino Säde

www.kino.valga.ee

KAVA ja rohkem infot www.kino.valga.ee

Ajalehte Valga Teataja annab välja Valga Vallavalitsus

E-post:
teataja@valga.ee
Reklaam:
5373 6992

Toimetus:
766 9902
või
5307 4109

Küljendus, kujundus,
teostus:
OÜ Kuldne Lammas
Trükk: AS Kroonpress

Valgas lammutati Aasa 1 kortermaja

Oktoobri lõpus lammutati Valgas Aasa tänav 1 asuv vana kortermaja. Valga vallas on sel aastal lammutatud juba mitu silma riivavat hoonet, kuid Aasa tänava maja on eriline. Nimelt näidatakse hoone lammutamist järgmise aasta Veneetsia arhitektuuri biennaalil kogu maailmale. Seetõttu viibis lammutustöödel ka võttemeeskond, kes kogu protsessi üles filmis.

„Täna on eluruumi Valgas rohkem kui inimesi, kuid vajadus kvaliteetse elamispinna järele on suur. Üleliigsete ja lagunenud hoonete lammutamine annab võimaluse parema elukeskkonna loomiseks. Väikelinnade tühjenemine ja inimeste liikumine suurematesse keskustesse on mureks kogu Euroopas – kahanemisele suunatud planeerimisega oleme saanud eeskujuks,” rääkis vallavanem Margus Lepik.

Valga vallaarhitekti ja projekti ühe autori Jiri Tintera sõnul on lammutamise kohta arvamuse kujundamine vaataja kätes. „Kas keegi näeb seda arhitektuuri hävitamise või linnaruumi kvaliteeti tõstmise, allaandmise või võitluse, kurva või positiivse tegevusena, on igaühe enese otsustada,” rääkis Tintera. Lammutamine võeti režissöör Anna Hintsu režii järgi Veneetsia biennaali Eesti ekspositsiooni jaoks mitme kaameraga üles ning järgmisel suvel näevad seda inimesed üle terve

maailma. „Tsaariaegse hüljatud kortermaja lammutamist kajastav video jätab vaatajale vaba voli kujundada oma suhtumist protsessi,” selgitas Tintera.

Veneetsia biennaal on maailma suurimaid ja kaalukamaid arhitektuurisündmusi ning selle 2020. aasta Eesti väljapaneku peaesinejateks saavad Valgas asuva tsaariaegse kortermaja lammutamine ning linna uus keskvaljak. Mõlemad sümboliseerivad Valga püüdlusi muuta oma linnaruum atraktiivsemaks ja luua elanikele parem keskkond. Kestlikku hääbumist käsitlev projekt „Väärikas kahanemine” valiti biennaalile välja 13 esitatud töö hulgast. Võidutöö autoriteks on Jiri Tintera, Kalle Vellevoog, Garri Raagma, Martin Pedanik ja Paulina Pähn.

Biennaali väljapanekule saavad oma panuse anda kõik. Õige pea alustame elanike tehtud fotode kogumist, mille hulgast parimaid näidatakse järgmisel aastal Veneetsias. Täpsemad juhised avaldame Valga valla kodulehel www.valga.ee ja Facebookis.

Põim Kama
Kommunikatsioonijuht

Aasa tänav 1 maja lammutamine filmiti võttemeeskonna poolt üles.

TELE2 KIIRE PÜSIÜHENDUS TULEB VALGA VALDA

Naudi kodus ülikiiret netti

Peagi jõuab Valga valda kõige kaasaegsem valguskaablil põhinev internet – Tele2 interneti püsiühendus, millega saad nautida kuni 1000 Mbit/s kiirusega netti. Vaata piiramatult filme, suhtle lähedaste ja sõpradega või aja muretult töösju – ülikiire katkematu ja piiramatu nett võimaldab teha kõike just nii kiiresti, kui ise tahad. Lisaks on valguskaabel tulevikukindel: kui internetimahud kasvavad, kasvavad vastavalt ka kiirused.

VAATA LÄHEMALT:
www.tele2.ee/valgus

100 Mbit/s alates **22€** KUUS

TELE2

7. detsembril kell 11- 13.30
Valga kultuurikeskuses

Soodne laomüük -
uued hooajariided Soomest

Vabaajariided
 kombid, joped
 ja komplektid
 (jope+püksid)
 spordirietust jne...

Tere tulemast!
Lastele ja täiskasvanutele hooajariided

Catmandoo
 spordipesu
 (36-44)
 10.€

KÜTTEKOLDED ja KORSTNAD KORDA!

Tellige varakult
kütteseadmete
puhastus
ja remonttööd!

Valga Tuletõrjeühing

- Korstnapühkimisteenus tolmuimejaga
- Pottsepatööd (korstnad, pliidad, ahjud jne)
- Kortermajade ventilatsioonisüsteemi puhastamine
- Tulekustutite ja suitsuandurite kontroll, hooldus, müük

Valga, Puistee 2, E-R 8-17
 Tel 5333 5233, 766 1009 ja 521 0357
 valga.tuletorje@gmail.com

METSAINVEST
 www.metsainvest.ee

KASVAVA METSA OST **KINNISTUTE OST** **PÖLLUMAA OST**

Vallikraavi 2, Tartu +372 55 40 150
 info@metsainvest.ee metsainvest

Vanametalli
KOKKUOST
ALATI HEAD HINNAD
5198 1222
PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

www.saag24.ee

SAAG

24

ELVA - OLEREXI TANKLA VASTAS
VALGA - VALGUSFOORI JUURES
OTEPÄÄ - TECHNE TÖÖKOJA KÕRVAL
VILJANDI - RAEI AUTOKEKUS

Leiad meid ka
 Facebookis!

REKLAAMI VALGA TEATAJAS

kuldne@kuldne.com,
 53736992
 Hinnad soodsad!

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
 ja metsakinnistuid hinnaga
 kuni 10 000 eurot/ha.
 Kinnistud võivad olla tehtud raietega
 või asetseda piiranguvööndis.
 Tel: 56 111 900

Mootorsaag STIHL MS 251

449 €
~~499 €~~

Iga peremehe
 jõuluunistus,
 kodukasutaja profisaag,
 toimib igas olukorras,
 ei jäta hätta ka
 suuremate puude
 langetamisel

Fliisjakk STIHL

24,90 €

STIHL JÕULUKINGID LASTELE

Laste tööpüksid
 traksidiga

39,00 €

Mängu mootorsaag
 28,00 €

Mängu võsalõikaja

39,00 €

Meie esindustes suur valik
 metsa- ja vabaajarõivaid!

HOOLDUSESSE
 ON OODATUD VEEL:
 MOTOSEAD
 TRIMMERID
 VÕSALOIKURID
 HEKIPÜGAJAD
 SURVEPESURID
 MULLAFREESID

VÄIKETEHNIKA REMONT JA HOOLDUS!

STIHL
 hoolduskampaania
 kuni 30.11.19
 Küünal ja filtrid TASUTA,
 tööraha 16 €

VAHETAME MASINAL:
 MAHLAD, FILTRID, RIHMAD.
 VAJADUSEL KA
 VÄSINUD KONDID
 JA
 KULUNUD LIIGESID!

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 52 69 604
 www.puurkaevumeistrid.ee

FOREST RESERVES

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVA METSA RAIETÕIGUST, PÖLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
 info@forestreserves.ee
 www.maa.ee

VALGA BETOON

Vajad betooni? Meie aitame!
AASTARINGSELT!

VILJANDI TN. 82C, VALGA +372 5883 9223 info@valgabetoon.ee, www.valgabetoon.ee

OÜ ETEST PR

ostab metsa- ja põllumaad.
 Tel 50 45 215, 51 45 215,
 info@est-land.ee